

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Sectio II. De Ministro Sacrificii novæ Legis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

106. **Obiectio ex Trident.**
 Dices; secundum Tridentinum sess. 22. cap. 2. eadem est hostia Sacrificii cruenti, & incruenti; sed in cruce non fuit hostia panis, aut vinum, neque species, & unicum solum fuit Sacrificium, etiam unitate indivisibilitatis, tam realiter, quam formaliter: ergo &c.
Explicatur Conc.
 Respondeo; Tridentinum satis verificari de identitate hostiae magis principalis: nam cap. 1. docet ad nostrum Sacrificium spectare symbola sensibilia, seu species, cum dicit Christum seipsum obtulisse sub speciebus panis & vini; quae tamen recte supponit argumentum non spectare ad Sacrificium cruentum.
 Atque in eo, quod cap. 2. agnoscit offerendi rationem diversam, dicens: *Vna enim eademq; est hostia sola offerendi ratione diversa*; in hoc, inquam, planè denotat plura partialia Sacrificia incruenta, utique propter diversam rationem offerendi; cum enim in cruce unicâ actione occisivâ Christus fuerit immolatus, sanè duplici actione consecrativâ immolatur incruentè, unâ sub speciebus panis, alterâ sub speciebus vini, unâ formaliter ex vi verborum secundum Corpus tantum; alterâ secundum solum Sanguinem.
 Interim tamen, quia sub utraque specie idem & totus Christus realiter sacrificatur, &

quia utraque consecratio partialis ordinatur ad perfectam representationem ejusdem & unici Sacrificii cruenti, hinc meritò dicitur unicum Sacrificium incruentum, non tam unitate indivisibilitatis, quam integritatis: sicuti utraque species consecrata est Sacramentum specie unum unitate integritatis, non indivisibilitatis, ut latè probavimus sect. 1. præcedentis disputationis conclus. 6.
 Dices; differentia est inter Sacramentum & Sacrificium, quod illud sit institutum ad modum nutrimenti spiritualis; solus autem cibus, licet non sit integrum & completum nutrimentum absque potu, nutrit tamen. At verò Sacrificium institutum est ad representandum expressè mortem Christi per separationem Corporis à Sanguine, quod non competit consecrationi alterius speciei seorsum.
 Respondeo; indè tantum sequitur, quod consecratio unius speciei seorsum non sit integrum & completum Sacrificium, sicuti una species seorsum non est integrum & completum Sacramentum, quod Christus instituit per modum convivii.
 Atque hæc sufficiant de principiis intrinsecis Sacrificii novae legis. Veniamus ad causam ejus efficientem, pro qua erit

& multiplex Sacrificium.

107. **Obiectio.**

Responsio.

SECTIO SECVNDA.

De Ministro Sacrificii novae Legis.

1. **Quis sit Sacramentum legis novae offerens officium.**
Flora.
 Omnis ille & solus est legitimus minister Sacrificii novae legis, qui est legitimus minister consecrationis Corporis & Sanguinis Christi. Patet ex dictis Sectione præcedenti; quia Sacrificium novae legis consistit essentialiter in consecratione Corporis & Sanguinis Christi.
 Et quoniam Sacerdos consecrat in persona Christi juxta illud Florentini in decreto Eugenii: *Sacerdos in persona Christi loquens, hoc conficit Sacramentum*, liquet profectò duplicem esse ministrum hujus Sacrificii, uti etiam Sacramenti: unum principalem, alterum verò proximum & immediatum. Quæris à me quis sit minister principalis? Respondeo:

2. **Principalis est ministrus.**
 nullus omnino salvatur. In qua idem ipse Sacerdos est Sacrificium Iesus Christus, cuius Corpus & Sanguis in Sacramento altaris sub speciebus panis & vini veraciter continentur.
 Clarius Concilium Florentinum supra, & Tridentinum sess. 22. cap. 2. ibi: *Idem nunc offerens Sacerdotum ministerio, qui seipsum tunc in cruce obtulit, solâ offerendi ratione diversa, quia nunc incruentè sub speciebus panis & vini; tunc autem cruentè per physicam & realem separationem animæ à corpore.*
 Idem passim docent Sancti Patres. Cyprianus Epistolâ 63. ibi: *Sacerdos in altari vice Christi fungitur, & Sacrificium Deo Patri offert.* Divus Ambrosius in Psal. 38. *Ipse offerre manifestatur in nobis, cuius sermo sanctificat Sacrificium, quod offertur.* Divus Augustinus lib. 10. de Civit. cap. 20. ibi: *Per hoc & Sacerdos est (Christus) ipse offerens, ipse & oblatio. Cuius rei Sacramentum quotidianum esse voluit Ecclesia Sacrificium, cum ipsius Corporis ipse sit caput, & ipsius caput ipsa sit corpus, tam ipsa per ipsum, quam ipse per ipsam fuerit offerri.*

Cap. Firmiter de Summa Trinit.

secundum Florent. & Trident.

3. & Sanctos Patres, Cyprianum, Ambrosium, Augustinum;

Chrysostrum;

CONCLUSIO I.

In omni Sacrificio Missæ Christus est principalis offerens.

Accedat Divus Chrysostr. Homiliâ 83. in Matt. ubi sic ait: *Non sunt humane virtutis opera, hæc qua proponuntur: qui tunc ipsa fecit in illa Cena, hæc qua proponuntur: qui tunc ipsa fecit in illa Cena,*
 Eec 2 idem

idem ea nunc quoque facit. Nos ministrorum tenemus locum: qui verò sanctificat ea, & immutat, ipse est. Et infra: Verum & tu laice, cum Sacerdotem videris offerentem, ne ut Sacerdotem esse putes hoc facientem, sed Christi manum invisibiliter extensam.

4. Quæ ratio- ne Christus nunc offerat,

Ex quibus testimoniis luculenter patet, quâ ratione Christus etiam nunc offerat, & quidem principaliter; videlicet non solum quia instituit hoc Sacrificium, & voluit ut merita sua per illud applicarentur: verum etiam quia ipse Sacerdotes instituit suos ministros & Vicarios, qui nomine & in persona ejus hoc Sacrificium offerrent.

videlicet moraliter,

Quæ quidem institutio non retractata, sufficit ut jugiter Sacerdos consecrans sustineat personam Christi, ipsaque oblatio sit moraliter actio Christi, sicut actio Legati quæ talis, est moraliter actio Regis; & contractus factus per procuratorem quæ talem, est moraliter contractus illius, qui procuratorem instituit, est quando procurator contrahit, principalis nihil minus cogitet, quàm de contractu.

ad instar Regis agentis per suum Legatum

Unde sicut Rex, qui per Legatum suum osculatur pedes Pontificis, dicitur actu præstare reverentiam Pontifici, est tunc temporis dormiat: ita quoque Christus Sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech, actu sacrificat & præstat reverentiam Deo, atque in finem usque sæculi sacrificabit, & reverentiam actu præstabit Deo cum ipso Sacerdote, ut cum ministro & Legato suo, est per impossibile non attenderet ad ejus oblationem; ratione scilicet prioris voluntatis, quam habuit, instituendo hoc Sacramentum & Sacrificium, & designando eorum ministros; quæ voluntas adhuc moraliter perseverat, ac sufficiens videtur, ut omnem oblationem, etiam ex parte ministris immediatis peccaminosam, efficere possit bonam & sanctam ac immaculatam: veluti oratio Sacerdotis dicitur oratio Ecclesiæ, & bona ab illa voluntate, quæ Ecclesiæ hunc ministerium deputavit ad orandum publicè nomine suo.

5. Ex quo non sequitur Christum de facto mereri aut satisfacere. Eccl. 14.

Nec tamen inde sequitur, Christum de facto mereri, vel satisfacere per illam oblationem. Quæris rationem? Quia non est in statu merendi, vel satisfaciendi. Quare? Quia non est viator, sed comprehensor. Ante obitum tuum operare iustitiam (inquit Ecclesiasticus cap. 14. v. 13.) quoniam non est apud inferos, id est, post obitum tuum, invenire cibum, id est, opera meritoria aut satisfactoria. Nam motum aliquem bonum, (verba sunt Scoti 4. dist. 21. q. 1. n. 10. in fine) per quem tamquam per dispositionem, vel meritum de congruo, vel condigno, deleatur veniale, ponere in anima post mortem, non videtur doctrinæ Theologicæ consonum, quæ ponit statum illum ab illis immunem.

An autem oret vel impetret,

Porro an Christus debeat dici orare, vel impetrare, quæstio est de nomine. Christus Iesus

(inquit Apostolus Rom. 8. v. 34.) qui mortuus est, imò qui & resurrexit, qui est ad dexteram Dei, qui etiam interpellat pro nobis, id est, intimam suam voluntatem de aliquo objecto creato habendo, quæ intimatio fit efficax ad illud objectum obtinendum.

Unde Apostolus Joannes Epistolæ primæ cap. 2. v. 1. & 2. Sed & si quis peccaverit, advocatum habemus apud Patrem Iesum Christum iustum: & ipse est propitiatio pro peccatis nostris. Non tantum sufficiens, sed etiam efficax, impetrando, id est, obtinendo in patria, remissionem peccatorum nostrorum, quam suâ sanctissimâ passione in via promeruit.

Cæterum putant nonnulli Sacrificium omne fieri à Christo, etiam nunc, quatenus ad singula attendit, eaque offert Patri, quatenus ipsa immutatio panis & vini subjacet eius potestati, & ad prolationem verborum consecrationis seipsum sub speciebus panis ac vini voluntariè ponit ad protestandum summum Dei Dominium in vitam & mortem. Sed quamquam id fieri posset, tamen non est necesse ad rationem Sacrificii novæ legis, nec id probatur ex auctoritatibus.

Dices; hoc est necesse, ut ostendatur quomodo hodierna sacrificatio sit actio infinita, videlicet consideretur immutatio hostiæ, quatenus procedens de facto ab ipsa voluntate Christi tamquam opus externum.

Respondeo; nulla apparet necessitas, ut sacrificatio sit aliter Christi, quàm moraliter, quatenus videlicet informata à volitione Christi, quæ instituit non solum Sacrificium fieri, sed etiam fieri suo nomine & in persona ipsius: hæc autem volitio est infinita, sive infiniti valoris, eo modo, quo cæteræ actiones Christi sunt infinitæ. Et si illa non sufficiat ad hoc, ut sequentia sacrificia, ab ea quasi informata, sint infinita, parùm refert; neque enim id est necesse, ut patebit ex his, quæ statim subjicío.

Profecto si illa physica voluntas Christi esset necessaria, ut Christus diceretur actu offerre seu sacrificare cum Sacerdotibus; jam fortè aliquibus videretur, quod non solum esset principalis offerens, sed etiam proximus & immediatus, imò magis immediatus, quàm ipse Sacerdos: jam autem communiter docent Theologi tam antiquiores, quàm moderni, quod

CONCLUSIO II.

In Sacrificio Missæ proximus offerens est Sacerdos.

Sacerdotem offerre, docet Concilium Tridentinum sess. 22. cap. 1. ibi: Ac sub eorumdem verum symbolis, Apostolis, quos tunc novi Testamenti Sacerdotes constituebat, ut sumerent tradidit, etc.

Secl. 2. De Ministro Sacrific. nova Legis. Concl. 2. 405

Et eisdem eorumq; in Sacerdotio successores, ut offerrent præceptis per hæc verba: Hoc facite in meam commemorationem.

Et contrarium errorem damnat can. 2. dicens: Si quis dixerit illis verbis: Hoc facite in meam commemorationem, Christum non instituisse Apostolos Sacerdotes; aut non ordinasse ut ipsi aliq; Sacerdotes offerrent Corpus & Sanguinem suum, anathema sit.

Hinc Sacerdos non est merus Christi sacrificantis executor, sed etiam verus sacrificans; utpote qui tamquam publicus minister ex certa intentione procedere debeat; aded ut non sit factis Christum ante annos 1600. intendisse, nisi in præsentem Sacerdos intendat offerre & sacrificare in protestatione summi Domini Dei.

Quod autem Concilium intelligendū sit de proximo offerente, probo ex Concilio Florentino in decreto Eugenii ibi: Sacerdos in persona Christi loquens hoc conficit Sacramentum: ergo in persona Christi offert hoc Sacrificium. Atqui Christus in ultima Cæna, uti etiam in Cruce erat proximus offerens; ergo &c.

Et sanè quis alius esset? Siquidem Sacrificium novæ legis consistit in actu externo & sensibili, ad illum autem Christus non concurrat immediatè, ut manifestum est, etiam dato, non concessio, quod humanitas ejus physicè concurreret ad immutationem specierum.

Dico, non concessio; quia gratis asseritur talis causalitas, uti etiam causalitas physica gratiæ sanctificantis, quæ datur per Sacramenta. Quis ergo physicè immutat species? Respondeo, solus Deus; sicuti ipse solus est causa physica gratiæ in Sacramentis, de quo egimus disputatione primâ de Sacramentis in genere sect. 4. conclusione 2.

Atque ut esset humanitas causa physica immutationis, adhuc, sicut dixi, minimè sequitur, quod Christus sit proximus offerens; quia Sacrificium consistit in actione externa & sensibili, per quam res aliqua immutatur ad protestandum summum Dominium Dei in vitam & mortem. Quæ autem illa actio, nisi prolatio verborum consecrationis? Et hæc prolatio, nonne physicè causatur ab humanitate Christi? Contrarium lippis notum est atque tonsoribus.

Præterea auctoritates Sanctorum Patrum, Conclusionem præcedenti relatæ, quid aliud clamant, quam Christum offerre per Sacerdotem? Quod autem quis facit per alterum, non facit per se immediatè. An fortè Rex proximè & immediatè osculatur pedes Pontificis, quando id facit per suum Legatum? Numquid qui dat eleemosynam per famulum, censetur id facere per seipsum immediatè? Aut Rex, qui absolvit, vel condemnat reum per judicem delegatum, per seipsum immediatè absolvere, aut condemnare? Quamvis sint causæ principales, attamen remotæ & mediata. Ergo similiter Christus, qui quotidie of-

fert ministerio Sacerdotum, est sic causa principalis Sacrificii, minimè tamen immediata.

Nec aliud voluit Scotus Quodlib. 20. n. 23. ubi sic dicitur: Ex istis patet, quod sicut Eucharistia non præcisè ratione rei contentæ plene acceptatur: sed oportet quod sit oblata, si nec plene acceptatur oblata, nisi ratione bonæ voluntatis aliquis offerentis: non autem præcisè ratione ipsius voluntatis celebrantis: quia hoc pertinet ad meritum personale, non ad virtutem Sacrificii, non immediatè (nota bene) ratione voluntatis ipsius Christi offerentis; quia Christus e si hic offeratur ut contentus in Sacrificio, non tamen hic immediatè offert Sacrificium: iuxta illud Heb. 9. v. 25. Neque ut sæpè offert semetipsum. Et ibidem v. 28. Christus semel oblatus est, supple à seipso offerente. Alioquin videretur quod unus Missa celebratio æquivaleret passioni Christi: si idem esset offerens immediatè & oblatus. Certum est autem, quod Missa non æquivaleret passioni Christi, licet specialitè valeat, pro quanto ibi est specialior commemoratio oblationis, quam Christus obtulit in Cruce.

Et post pauca: Sic ergo patet quod Eucharistia oblata (id est, consecratio Eucharistiæ) acceptatur non ratione voluntatis Christi ut immediatè offerentis: ratione ergo voluntatis Ecclesiæ generalis: illa autem habet rationem meriti finitæ. Et est quod acceptaretur ratione voluntatis Christi ut offerentis, hoc est, instituentis oblationem, & dantis sibi valorem & acceptationem, per hoc, quod voluit Sacerdotes suo nomine, & in sua persona offerre, tamen non æquivaleret, nec acceptaretur sicut passio Christi, & ita esset meritum finitum, cui correspondet bonum debitum virtute Sacrificii. Hæc ille; quæ dederunt Suario occasionem citandi Scotum contra præcedentem Conclusionem, quasi negasset Christum propriè in hoc Sacrificio offerre.

Sed absit ut hoc suspicemur de tanto Doctore, qui ut illam suspensionem à se propulset, non semel aut iterum, sed tertio & quarto inculcavit suis Lectoribus ly Immediatè, tacitè innuens, Christum offerre mediatè, utique Sacerdotum ministerio, ut loquitur Tridentinum sess. 22. cap. 2.

Imò satis expressè hoc significat, quando dicit: Et est quod acceptaretur &c. Quid enim aliud est offerre mediatè, quam instituire Sacrificium suo nomine offerendum, & dare sibi valorem & acceptationem? Ad hoc autem sufficit voluntas Christi, quam habuit in ultima Cæna, quæ hodie moraliter perseverat, utpote non retractata.

Enimverò qui principaliter offert, licet solum mediatè, verè & simpliciter dicitur offerre, verè & simpliciter dicitur Sacerdos, verè & simpliciter ipsi imputatur effectus & valor oblationis. Patet in similibus supra allegatis; qui v. g. contrahit Matrimonium per procuratorem, verè & simpliciter dicitur contrahere, verè & simpliciter dicitur conjux, verè &

11. Quod etiam docet Scotus.

& probat ex Apoll. Hebr. 9.

Citatur Scotus à Suario contra præcedentem Conclus.

12.

sed falsè Trident.

ut ex ejus verbis ostenditur.

Sacerdos est verus sacrificans.

9. Quod proximus, probatur ex Florent.

An humanitas Christi physice concurrat ad immutationem specierum?

Ethi concurrere, non ideo Christus fore proximus offerens.

10. Probatur ex auctoritate Patrum Christum non offerre proxime.

Probatur ex auctoritate Patrum Christum non offerre proxime.

simpliciter ipsi imputatur effectus & valor contractus, est dormiat, quando procurator nomine ipsius contrahit, Quæ ergo necessitas istius particularis intentionis Christi?

13.
An sit æqualis dignitas & honestas Sacrificii hodierni & in ultima Cœna.

Æqualis, inquis, dignitas & honestas Sacrificii, quod jam offertur, cum dignitate & honestate Sacrificii, quod Christus obtulit in ultima Cœna. Sed quæ necessitas istius æqualitatis? Certum enim est, ut ait Scotus supra, quod Missa non æquivalet passioni Christi.

Certum planè, reperit aliquis; sed in ratione meriti tantum: nec id mirum; quia jam Christus non est in statu merendi, ut dictum est Conclusionem præcedenti; sed applicat meritum passionis: alioquin cur non posset æquivalere in ratione actus honesti? Nonne Christus nunc in cælo plures actus bonos liberè exercet cum infinita quodammodo dignitate & excellentia, licet non cum merito?

Non est necesse quod Christus particulariter offerat cum singulis Sacerdotibus.

Haud dubium quin sic fiat. Sed quid indè? Ergo necesse est quod Christus particulariter offerat cum singulis Sacerdotibus: negatur Consequentia. Etenim ut merita Christi applicentur per hoc Sacrificium, sufficit voluntas universalis, quæ voluit merita passionis suæ applicari in tempore per voluntatem Sacerdotis, immediately offerentis, vel potius (quia voluntas illa Sacerdotis potest esse mala) per voluntatem Ecclesiæ generalis, ut loquitur Scotus supra, quæ semper bona est & honesta; ac proinde sufficiens, ut dixi Conclusionem præcedenti, omnem oblationem, etiam ex parte ministri immediati, peccaminosam, efficere bonam & sanctam ac immaculatam. Quippe

Ephes. 5.

Christus, ut loquitur Apostolus ad Ephes. 5. v. 25. & sequentibus, dilexit Ecclesiam & seipsum tradidit pro ea, ut illam sanctificaret, mundans lavacro aquæ in verbo vitæ ut exhiberet ipse sibi gloriosam sponsam suam non habentem maculam, aut rugam, aut aliquid huiusmodi, sed ut sit sancta & immaculata. Quæ proinde Deo Patri displicere non poterit.

14.

Sacerdos offerit Sacrificium eius in persona Ecclesiæ.

Hercule quod Sacerdos hoc Sacrificium offerat, etiam in persona Ecclesiæ, non obscure colligitur ex officio Missæ, in quo Sacerdos sæpius loquitur in plurali, & persona communitatis: Offerimus, inquit, tibi &c. Te igitur clementissime Pater supplices rogamus &c. Hanc igitur oblationem servitutis nostræ, sed & cuncta familiae tuæ &c. Unde & memores Domine nos servi tui, sed & plebs tua sancta &c. Ergo oblatio illa fit nomine corporis Ecclesiæ.

S. August.

Unde scitè dixit Divus Augustinus lib. 10. de Civit. Dei cap. 20. Quotidianum esse voluit Ecclesia Sacrificium, cum ipse corpus ipse (Christus) sit caput, & ipse caput ipsa (Ecclesia) sit corpus tam ipsa per ipsum, quam ipse per ipsam servitus offerri. Sic lego in editione Parisiensi; in Plantiniana autem: Quotidianum esse voluit Ecclesia Sacrificium, quæ cum ipse caput corpus sit, se ipsam per ipsum discit offerre. Cum autem Eccle-

sia per se immediatè non offerat, sequitur quod id faciat per Sacerdotes, tamquam ministros suos, quos ad id muneris per manus Episcoporum specialiter consecravit.

Sicuti ergo Ecclesia facit unum corpus politicum & mysticum Christi, ita habere potest intentionem non propriam & personalem, quæ competit tantum singulari personæ seu supposito; sed generalem, quæ competit collectioni: hæc autem habitualis est, in quantum competit corpori ut abstrahit à membro, videlicet Sacerdote; actualis verò, ut includit Sacerdotem ministrum publicum deputatum ad Sacrificium, in quantum ille loquitur & offert in persona Ecclesiæ.

Unde actualis intentio Sacerdotis est generalis & particularis: generalis ut substituitur nomine Ecclesiæ; particularis ut elicitivè ab ipso Sacerdote concipitur. Priori modo sumpta semper acceptatur, quia sancta est intentio Ecclesiæ: secundo modo non semper; quia dependet à statu particulari Sacerdotis, qui potest esse malus, ac proinde offerendo sibi demereri.

Dices; Sacerdos est minister Christi, juxta illud Apostoli 1. Cor. 4. v. 1. Sic nos existimamus homo, ut ministros Christi, & offert, ut jam sæpe diximus, in persona Christi: ergo non in persona Ecclesiæ.

Respondeo esse ministrum tam Christi, quam Ecclesiæ, & offerre in persona utriusque; quæ enim in hoc repugnancia? Certè Christus caput est Ecclesiæ, & ipse est, qui Ecclesiæ dedit potestatem consecrandi ministros altaris, & instituit Sacramentum Ordinationis, voluntate ut Sacerdotes Sacramentum Eucharistiæ conficerent, ac per consequens sacrificarent in sua persona, id est, voluit ut in consecratione Sacramenti uterentur eisdem verbis, quibus ipse utebatur in ultima Cœna; eisdem, inquam, non tantum materialiter, sed etiam formaliter, id est, secundum eandem significationem, de qua egimus disputatione præcedenti sect. 3. conclus. 3. & sequentibus.

Explico; Christus baptizaverit illis verbis: Ego te baptizo, quibus etiam hodie utitur Ecclesia, num ideo Ecclesia baptizat in persona Christi? Minimè; quoniam non utitur verbis Christi formaliter, id est secundum eandem significationem; nam ly Ego prolatum à Christo, denotabat Christum; prolatum autem à Petro v. g. hodie baptizante denotat ipsum Petrum, & non Christum.

Quæris quomodo ergo verum sit, quod ait Divus Augustinus Tract. 5. in Joan. Petrus baptizat, hic est, qui baptizat: Paulus baptizat, hic est, qui baptizat &c.?

Respondeo; quia Christus Baptismum instituit, & ipse solus est qui omni baptismo, juxta institutionem suam conferendo, vim tribuit sanctificandi, ideo non frustrandam aut minuendam ob conditionem ministri.

Adhuc

17. Adhuc dubitas, an Sacerdos quæ talis, sit minister Christi, offerens in persona Christi Sacrificium? Noli amplius dubitare, nec puto Doctorem Subtilem unquam de hac re sic explicatâ dubitasse. Quid ergo? Dico (salvo meliori) quod Sacerdos etiam sit & verè dici possit (estò secundariò & minùs principaliter) minister Ecclesiæ; quatenus videlicet per Sacramentum Ordinationis consecratur Deo, ut in Ecclesiâ, & pro Ecclesiâ, id est, nomine Ecclesiæ offerat Sacrificium Deo, quod ipsa, considerata ut est corpus aliquod politicum, per se non potest offerre.

Meritum Sacrificii hodierni est finitum. Porro an Sacrificium acceptetur ratione voluntatis Christi, an magis ratione voluntatis Ecclesiæ generalis, de quo ibi disputat Scotus, quidquid dicatur, constat meritum Sacrificii, quod quotidie offertur, tam in persona Christi, quàm nomine Ecclesiæ non esse infinitum, ut infra latius examinabimus.

Modò inquirò, an solus Sacerdos sit minister hujus Sacrificii. Pro responsione erit

CONCLUSIO III.

Solus Sacerdos est validus minister Sacrificii novæ Legis. Laici in vero sensu, licet minùs propriè, dicuntur offerre Sacrificium.

18. Ratio primæ partis est manifesta; quia solus Sacerdos est validus minister consecrationis Corporis & Sanguinis Christi, in qua consecratione, & quidem solâ, juxta superius dicta, essentialiter consistit Sacrificium. Idem ergo est minister Sacramenti & Sacrificii, scilicet Sacerdos ritè ordinatus, de quo ad propositum nostrum Doctor Subtilis 4. dist. 13. q. 2. n. 3. Conscire, inquit, Eucharistiam ut principalis causa, nulli potest competere nisi soli Deo: licet ut causa instrumentalis, vel, ut magis propriè dicam, ut minister potest competere alicui homini: quia sic Deus ordinavit, quod in quibuscumque Sacramentis minister possit esse homo.

Dupliciter autem potest intelligi, ministrum posse consecrare. Vno modo absolute, ita scilicet, quod si attenter facere, facit quod intendit alio modo de posse ordinatè facere. Et hæc distinctio generalis est in omnibus Sacramentis: quia plus requirit ordinatè ministrare in eis, quam simpliciter ministrare.

19. Conclusio loquitur de ministro valido sive de posse simpliciter consecrare, & per consequens sacrificare; ad quam potentiam, teste Scoto supra, Nihil requiritur ultra materiam debitam, nisi minister debitus, ad quem requiruntur tres conditiones, scilicet quod sit Sacerdos: quod possit

profere verba consecrationis; & possit habere intentionem debitam faciendi, scilicet quod intendit Ecclesiâ facere.

Secunda conditio, & tertia sunt communes hic, & in ministrante alia Sacramenta: propter defectum secundo non potest mutus consecrare, propter defectum tertia carens usu rationis non potest consecrare: & eodem modo de baptizando, & conferendo quacumque alia Sacramenta (excepto Matrimonio, quod potest confici à mutò; quia non requirit formam verbalem propriè dictam) sed prima conditio est hic propria, scilicet quod solus Sacerdos potest, & quilibet potest, cui possunt competere illæ duæ conditiones, scilicet prolatio, & intentio. Solus, inquam, Sacerdos, & quilibet. Videamus si utraque pars sit vera.

Prima est contra quosdam Hereticos, qui afferunt omnes Christianos esse Sacerdotes, & habere hæc potestatem, tamen eà uti non debeant, nisi à communitate fuerint deputati.

Sed contrarium definitum est in Concilio Lateranensi, & refertur cap. Firmiter de summa Trinitate ibi: Et hoc Sacramentum (loquitur de Sacramento Eucharistiæ) nemo potest consecrare nisi Sacerdos, qui ritè fuerit ordinatus secundum claves Ecclesiæ, quas ipse concessit Apostolis, eorumque successoribus Iesus Christus.

Sed unde accipit Ecclesiâ fundamentum istius sententiæ interrogat Scotus supra n. 4. Respondet autem; Ex illo verbo Christi: Hæc quotiescumque feceritis &c. Vbi loquitur Apostolis, vel ad minus non nisi Discipulis, quibus in Ecclesiâ ad minus non succedunt nisi Sacerdotes. Apostolis succedunt Episcopi: Discipulis Presbyteri, ut habetur distinctione 21. In novo Testamento. Habetur idem etiam ex illa sententia Pauli I. ad Cor. cap. 10. Panis quem frangimus, nonne communicatio Corporis Domini est? Quem frangimus nos, inquit, scilicet Apostoli & Discipuli eius. Si enim quilibet fidelis posset consecrare, non oporteret aliquem alium alios frangere; sed quilibet posset de suo Sacrificio communicare.

Eandem veritatem non uno, sed pluribus locis docet Concilium Tridentinum. Imprimis sess. 22. cap. 1. & can. 2. verba textus vide supra conclus. 2. in principio. Deinde sess. 23. cap. 1. ibi: Hoc autem (Sacerdotium novæ Legis) ab eodem Domino Salvatore nostro institutum esse, atque Apostolis eorumque successoribus in Sacerdotio potestatem traditam consecrandi, offerendi &c. sacre litteræ ostendunt, & Catholica Ecclesiâ traditio semper docuit.

Eadem sessione cap. 4. sic ait: Quod si quis omnes Christianos promiscuè novi Testamenti Sacerdotes esse, aut omnes pari inter se potestate spirituali præditos affirmet; nihil aliud facere videtur, quàm Ecclesiasticam hierarchiam, que est ut castrorum acies ordinata, confundere. Et infra: Quin potius decernit eos, qui tantummodo à populo aut seculari potestate ac Magistratu vocati & instituti, ad hæc ministeria exercenda ascendunt, & qui ea propriè

20. Heretici affirmant omnes Christianos esse Sacerdotes.

Contrarium definitum est in Concilio Lateran.

Fundamentum assignat Scotus.

21. Eandem veritatem docet Trident.

autlo-

authoritate sibi semant, omnes non Ecclesia ministros, sed fures & latrones, per ostium non ingressos habendos esse. Errores contrarios damnat can. 1. 6. & 7.

22. His accedit communis traditio Sanctorum Patrum & perpetua consuetudo Ecclesiæ. Certè nullum potest proferri ex tota antiquitate exemplum, quo probetur Diaconum, multò minùs Laicum consecrassè Eucharistiam in quacumque etiam necessitate.

Quin imò Diaconos non habere potestatem consecrandi, in antiquissimo Concilio, scilicet Nicæno primo expressè deciditur can. 14. aliàs 18. his verbis: *Pervenit ad sanctum Concilium quòd in locis quibusdam & civitatibus, Presbyteris Sacramenta Diaconi porrigant. Hoc neque regula, neque consuetudo tradidit, ut hi qui offerendi sacrificii non habent potestatem, his qui offerunt Corpus Christi porrigant.*

Confirmantur ex Apostolo ad Hebræos 7. Licet hic nobis usurpare dictum Apostoli Heb. 7. v. 1. *Omnis Pontifex ex hominibus assumptus pro hominibus constituatur &c.* Assumptus, inquam, sed à quo? *Nec quisquam*, ait v. 4. *sumit sibi honorem; sed qui vocatur à Deo tanquam Aaron.* Numquid in veteri Lege Deus omnes promiscuè vocavit ad Sacerdotium? Quòd si vetus Sacerdotium non omnibus erat commune, quantò minùs Sacerdotium novæ Legis, longè excellentius, debuit esse omnibus commune?

23. Ratio à priori Catholicæ veritatis est voluntas Christi, qui non legitur omnibus indifferenter dedisse potestatem (utique supernaturalem) consecrandi, sed iis tantum, quibus dixit Luc. 22. v. 19. *Hoc facite in meam commemorationem.* Et qui illi, nisi Apostoli, eorumque in Sacerdotio successores?

Ita semper, teste Tridentino sess. 22. cap. 1. hæc verba Catholica Ecclesia intellexit, ut liquiddè demonstrat collatio Ordinis Sacerdotalis, ab ipsis Apostolorum temporibus usitata, non ad alium sanè finem, nisi ut in Ecclesia jugiter permaneret potestas consecrandi & offerendi Corpus & Sanguinem Christi.

Nam, ut rectè notat Dionysius Areopagita cap. 5. Eccles. Hierarchiæ parte 1. *Nec ipse Sacerdos erit, nisi Pontificalibus officiis ad hoc fuerit promotus.* Et Clemens Romanus lib. 2. Apost. Constit. cap. 31. *Laicus omnis sine Sacerdote perficiens aliquid, frustra facit.* Loquitur autem apertè de Sacrificii oblatione.

24. Concluditur hunc discursum verbis ejusdem Clementis lib. 8. cap. ultimo circa finem: *Non enim vel nobis, vel Episcopis adversantur huiusmodi homines (arripientes scilicet ea, quæ sibi commissa non fuerunt) sed omnium Episcopo & Pontifici Jesu Christo Domino nostro. A Moysè enim Deo charissimo Pontifices instituti sunt, Sacerdotes, Levitæ; à Salvatore nostro nos tredecim Apostoli, ab Apostolis ego Iacobus, & ego Clemens, & nobis cum aliis, ne iterum omnes numeremus. Communiter ab omnibus*

nobis, Presbyteri, Diaconi, Hypodiaco, Lectores. Primus igitur naturâ Pontifex est unigenitus Christus, qui non sibi ipsi honorem arripuit, sed constitutus est à Patre, qui propter nos factus homo, & spirituale sacrificium offerens Deo & Patri suo, ante passionem nobis solis præcepit hoc facere: *quamquam præsentibus nobiscum essent alii, qui in ipsum crederant, sed non omnino omnis, qui credit, continuo Sacerdos est, & Pontificium consequitur honorem.* Post autem assumptionem ipsius, nos oblatio secundum eius ordinationem sacrificio puro, & incruento, constituimus Episcopos, Presbyteros, & Diaconos numero septem, e quorum numero unus erat Stephanus Beatus martyr, qui in amore erga Deum nobis non erat inferior, quique adeo fide sua pietatem, charitatemque, erga Dominum nostrum Jesum Christum ostendit, ut pro ipso animam tradiderit, à Iudeis domini interfectoribus, sacro percussus. Sed tamen talis ac tantus vir, qui spiritum servens erat, & vidit Christum à dextris Dei, & calcei portas operas, nusquam apparuit iis officiis, quæ Diaconia non conveniunt esse usus, vel sacrificium obtulisse, vel manus alicui imposuisse, sed usque ad hunc Diaconia ordinem servasse. Ita enim erat datus, ut Christi martyr ordinis dispositionem servaret.

Hæc ideo latius volui referre, ut antiquitate obstruantur ora Hæreticorum, qui cum Coritis & Ozia Rege præter fas præterque Deum voluntatem, Sacerdotium invaserunt, digni profecto ut cum Coritis igne interficiantur, & cum Osiæ facies eorum leprâ aspergantur.

Si autem à me queritur, quod sit fundamentum Hæreticorum? Respondeo, Scripturam malè intellecta. 1. Pet. 2. v. 5. *Et ipsi tanquam lapides vivi superadificamini, domus spiritualis Sacerdotium sanctum, offerre spirituales hostias acceptabiles Deo per Jesum Christum.* Et v. 9. *Vos autem genus electum, regale Sacerdotium, gens sancta &c.* Item Apoc. 5. v. 10. *Et fecisti nos Apoc. Deo nostro regnum & Sacerdotes: & regnabimus super terram.* Denique Apoc. 20. v. 6. *Sed erunt Sacerdotes Dei, & Christi, & regnabunt cum illa mille annis. Columnæ solidæ quasi ærefulæ!*

Quas utique confringo & everto unico verbo Magni Patris Augustini lib. 20. de Civitate cap. 10. ubi commentans locum Apocalypsis 20. sic inquit: *Non utique de solis Episcopis & Presbyteris dictum est, qui proprie iam vocantur in Ecclesia Sacerdotes; sed sicut omnes Christiani dicimus propter mysticum Christum: sic omnes Sacerdotes, quoniam membra sunt unius Sacerdotis. De quibus Apostolus Petrus: Plebs, inquit, sancta, regale Sacerdotium. Quid clariùs dici poterat?*

Ergo sicuti non omnes fideles sunt Reges, nisi respectu suarum passionum, ita nec omnes sunt Sacerdotes, nisi latè & improprie in quantum sunt membra Christi, qui est verus & unicus Sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech; & in quantum omnia opera bona subinde vocantur Sacrificia, de quo egimus sect. 1. in principio.

Dices

26. Obiectur primò. Luc. 22.

Solvitur Trident.

Explicatur verba Christi: Hoc facite etc.

27. Obiectio 2a. Math. ult.

Ad eandem respicitur.

28. Laici aliquo sensu dicuntur offerre Sacrificium, ut ostenditur ex Missa.

Trident.

Dices primò; illa verba Luc. 22. Hoc facite in meam commemorationem Apostolus I. Cor. 11. refert ad sumptionem Sacramenti dicens v. 25. Hoc facite, quotiescumque bibetis in meam commemorationem.

Quidni referret? Nam Christus, teste Tridentino sess. 13. c. 2. In illius Sacramenti sumptione colere nos sui memoriam precepit, suamq; annuntiare mortem. Quibus verbis, nisi illis? Ergo solum hoc precepit: qualis Consequentia?

Certè Catholica Ecclesia semper intellexit illis verbis etiam precepisse Apostolis, & eorum in Sacerdotio successoribus, ut offerrent sive consecrarent, ut patet ex dictis: aliàs nullus esset locus in Scriptura, in quo aut consecratio Eucharistia nobis præcipere, aut eam consecrandi daretur facultas: quod maxime urget contra Hæreticos, qui nullum cultum divinum, aut Sacramentum admittunt, quod nobis non sit præceptum in Scripturis.

Utrumque ergo præcepit Christus illis verbis; principaliter quidem Sacerdotibus, ut consecrarent & offerrent in ipsius memoriam: secundariò autem sive accessoriè laicis, ut sumerent. Et quoniam Apostolus ibi instruit totam Ecclesiam in his, quæ spectant ad dignam susceptionem hujus Sacramenti, ideo potius illa verba refert ad sumptionem, quam consecrationem. At verò Divus Lucas volens præcisè & absolute referre verba Christi, nullam facit mentionem manducationis aut bibitionis, quod mirum esset, si hæc sola ibi præciperetur.

Dices secundò; pari modo dictum est Apostolis: Hoc facite in meam commemorationem, & : Eantes docete omnes gentes baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, Matth. ult. v. 19. atqui Apostoli non soli baptizant; ergo nec soli consecrant aut sacrificant.

Respondeo Negando Majorem: nam in posterioribus verbis nudum continetur præceptum, non autem institutio aliqua in ministros, quæ antea facta erat, dum adhuc essent laici; constat siquidem Apostolos baptizasse, antequam Christus illa verba ad ipsos loqueretur: at verò certum est non consecrasse, nisi postquam dixit eis: Hoc facite in meam commemorationem. Ratio autem disparitatis est, summa necessitas Baptismi, & maxima dignitas hujus Sacramenti & Sacrificij, quæ ministros digniores requirit.

Nihilominus in bono sensu, quamvis minus proprio, etiam laici dicuntur offerre Sacrificij, ut patet ex variis locutionibus Missæ. Nam primò dicitur: Orate fratres, ut meum ac vestrum Sacrificium. Secundò in Canone: Omnium circumstantium, pro quibus (circumstantibus) tibi offerimus, vel qui (circumstantes) tibi offerunt. Item: Hanc oblationem servitatus nostra, sed & cuncta famula tua.

Teste autem Tridentino sess. 22. cap. 4. Ecclesia Catholica, ut digne reverentè, offerretur Sacrificium

Missa, ac perciperetur, sacrum Canonem multis ante sæculis instituit, ita ab omni errore purum, ut nihil in eo contineretur, quod non maxime sanctitatem ac pietatem quandam redolcat, mentesq; offerentium in Deum erigat. Is enim constat cum ex ipsius Domini verbis, tum ex Apostolorum traditionibus, ac sanctiorum quoque Pontificum pijs institutionibus.

Contrarium assertentes damnat ibidem eadē, 6. hisce verbis: Si quis dixerit Canonem Missæ errores continere, ideòq; abrogandum esse, anathema sit. Ergo in aliquo verò sensu laici, offerunt hoc Sacrificium, quæ est secunda pars Conclusionis.

Quæris, quis sit ille sensus? Respondeo primò cum D. Augustino (vel quisquis est Auctor) lib. qq. veteris Testamenti q. 46. Ipse semper dicitur offerre, cuius oblationes sunt, quæ super altare imponit Sacerdos, & Saul obtulit hoc utique genere, id est, per Sacerdotem, sicut & nunc offerunt: & David obtulit, & Salomon obtulit, & ceteri similiter obtulerunt, numquid omnes vicem Sacerdotis egerunt? Quamvis enim proprio Sacerdos fungatur officio, ille tamen offerre dicitur, cuius nomine agit Sacerdos, ipse enim impetratur, cuius munera offeruntur: juxta illud Exod. 5. v. 1. Dimittite populum meum ut sacrificet mihi in deserto. Num. 28. v. 3. Hæc sunt Sacrificia, quæ offerre debetis. Levit. 23. v. 27. Offerretis holocaustum Domino: ubi sermo est ad ipsam plebem.

Et verò cujus nomine nunc agit Sacerdos, & cujus munera offeruntur? Respondeo, illius specialiter, qui petit Sacrificium pro se offerri, qui ministrat eidem, assistit, & affectu interno se conjungit Sacerdoti celebranti.

Quidni etiam illius, qui procurat panem & vinum ad sacrificandum? Opus profectò piæ & antiquitatis à populo frequentatum: utinam & hodie frequentaretur. Quicumque potum dederit, ait Christus Matt. 16. v. 42. uni ex minimis istis calicem aquæ frigide tantum in nomine Discipuli: amen dico vobis, non perdet mercedem suam. Quantò minus qui dederit calicem vini Sacerdoti in persona Christi? Non dubito quin eà ratione particulariter concurrat cum Sacerdote ad Sacrificium, quod ex illo vino offeritur.

Sanè quòd audientes Missam, ratione quâdam magis peculiari offerant Sacrificium, quàm illi, qui non sunt præsentēs, satis aperte significat Leo Papa Epistolâ 81. cap. 2. præcipiens, Ut quum solemnior festivitas conventum populi numerosioris indixerit, & ad eam tanta multitudo convenierit, quam recipere basilica simul una non possit, Sacrificij oblatio indubitanter iteretur.

Rationem attexit: Ne his tantum admissis ad hanc devotionem qui primi advenierint, videantur hi, qui postmodum confluerint, non recepti, quin plenum pietatis atque rationis sit, ut quoties basilicam in qua agitur, presentia novæ plebis impleverit, toties Sacrificium subsequens offeratur. Necessè est autem, ut quædam pars populi sua devotione privetur, si minus tantum Missæ more servato, Sacrificium

29. Quis sit ille sensus? D. Augustini

Exodi 5. Num. 28. Levit. 23.

Qui laici, specialiter, offerant Sacrificium cum Sacerdote.

Matth. 16.

30. An audientes missam

Leo Papa,

Epistolâ 81. cap. 2.

offerre

offerre non possunt, nisi qui primâ diei parte conveniunt. Hactenus Pontifex.

Profecto qui audit Missam, non solum vult corporaliter videre, vel audire, ut patet in surdo & cæco; nec etiam vult tantum corporaliter adesse, quia potest sic adesse, & non audire. Vult ergo cum Sacerdote illud Sacrificium offerre. Nec enim sufficit, quod Sacerdos velit pro me offerre, quoniam tametsi positivè me excluderet, adhuc verè audivissem Sacrum.

31. Quâdam ratione omnines fideles offerunt.
Cæterum generalissimâ ratione omnibus fidelibus attribuitur denominatio offerentium, quatenus sunt membra Ecclesiæ, cujus nomine Sacerdos offert. Siquidem illa quoque Missæ (in quibus solus Sacerdos sacramentaliter communicat) verè communes censeri debent; partim quod in eis populus spiritualiter communicet; partim verò quod à publico Ecclesiæ ministro non pro se tantum, sed pro omnibus fidelibus, qui ad Corpus Christi pertinent, celebrentur. Ita Tridentinum sess. 22. cap. 6.

deducitur ex Tridentino,
& convenienti ratione.
Planè conveniens erat, ut Sacrificium, utpote cultus publicus & solemnus, quodammodo naturalis, in omni lege ab omnibus posset offerri per se, vel per manus Sacerdotis, propriè vel impropriè; per se & propriè à Sacerdotibus, per manus autem Sacerdotis, & impropriè à laicis: hi enim nullam faciunt actionem Sacrificio essentiali, ut liquidò constat ex antedictis. Et aliàs sine causa Tridentinum sess. 22. cap. 1. & alibi specialiter diceret Sacerdotes à Christo institutos ad sacrificandum sive offerendum, si æquè propriè laici offerrent.

Sed numquid omnis Sacerdos, bonus juxta ac malus, excommunicatus, præcisus &c. validè consecrat & offert?

CONCLUSIO IV.

Omnis Sacerdos bonus juxta ac malus, schismaticus, hæreticus, excommunicatus, suspensus aut degradatus validè consecrat & offert Sacrificium.

32. Probatur conclusio ex sensu Ecclesiæ, & Scotus.
E St communis sensus Ecclesiæ: nusquam enim legitur aliquis Sacerdos veniens ab hæresi vel schismate, vel ob quodcumque aliud impedimentum fuisse reordinatus.

Probatur apud Scotum 4. dist. 13. q. 2. n. 2. Nulla ostenditur causa, cur ille qui ipsum Baptismum amittere non potest, ius dandi amittere possit (1. q. 1. cap. 97. quod desumptum est ex Divo Augustino lib. 2. contra Epistolam Parmeniani cap. 13.) Ergo à simili, qui Ordinem Sacerdotalem

amittere non potest, nec ius conscientiam amittere potest; sed nullus Sacerdos potest amittere potestatem sacerdotalem, quia character est indelebilis; ergo &c.

Sanè characterem Sacerdotii indelebilem esse, nimis apertè definit Tridentinum sess. 7. de Sacramentis in genere can. 9. Si quis dixerit in tribus Sacramentis, Baptismo scilicet, Confirmatione, & Ordine non imprimi characterem in anima, hoc est, signum quoddam spirituale & indelebile, unde ea iterari non possunt, anathema sit.

Et specialiter Sacerdotem non posse amittere suam potestatem clarissimè docet sess. 23. cap. 4. dicens: Quoniam verò in Sacramento Ordinis, sicut & in Baptismo, & in Confirmatione character imprimitur, qui nec deleri nec auferi potest: merito sancta Synodus damnat eorum sententiam, qui asserunt, novi Testamenti Sacerdotes temporariam tantummodo potestatem habere, & semel ritè ordinatos, iterum laicos effici posse, si verbi Dei ministerium non exercent.

Hinc can. 4. Si quis dixerit, per sacram Ordinationem . . . non imprimi characterem, vel eum, qui Sacerdos semel fuit, laicum rursus fieri posse, anathema sit.

Quid ergo miramur, si quilibet Sacerdos semper validè consecret, suppositâ legitimâ materiâ & formâ ac debitâ intentione? Certè si hoc non posset, non esset Sacerdos, sed laicus: nam principalis potestatis Sacerdotis, per quam à laico distinguitur, est potestas consecrandi Corpus & Sanguinem Christi.

Si dixeris; poterit retinere potestatem absolvendi à peccatis, per quam sufficienter distinguitur à laico. Respondeo, potestatem in Corpus Christi mysticum, essentialiter præsupponere potestatem in Corpus Christi verum, de quo suo loco.

Nec obstat, inquit Scotus supra n. 4. si dicitur de degradato, quia sit non Sacerdos: si enim hoc verum est, non est instantia ista de aliquo Sacerdote: dicitur tamen non esse verum, quia characterem non potest aliquis degradans delere. Nec conceditur, quod si quis potest ministerialiter aliquid conferre, quod sic potest ministerialiter auferre, quia Deus non sic eum instituit ministrum in amissione, sicut in collatione.

Et tunc illa regula: Facilius est destruere, quàm construere, non conceditur de ministerialiter agente in Sacramentis. Pro quo adduci potest illud Pauli 2. Cor. cap. ultimo: Non dedit Deus nobis potestatem in destructionem, sed in aedificationem. Hæc ille.

Cui si rursus objicias: Degradatus non manet Sacerdos; quia spoliatur privilegio Clericali, & traditur Curie sæculari. Respondet n. 5. Non est essentiali Ordini habere illud privilegium concomitans: quod satis persuadetur; quia illud privilegium videtur concessum ab Imperatore Constantino.

Seft. 2. De Ministro Sacrif. nova Legis. Concl. 4. 411

Constantino : Ordo non. Aliquando etiam Sacerdos erat sine tali privilegio, scilicet ante concessionem.

Parum autem refert, an illa concessio primùm facta fuerit à Constantino, an verò ante Constantinum ab ipsa Ecclesia, prout videtur colligi ex Epistola Alexandri primi ad omnes orthodoxos, Epistolâ Gajj ad Felicem Episcopum, & Epistolâ secundâ Marcellini ad universos Episcopos Orientales. Primus sedit anno 109. alii duo tertio sæculo. Unde signanter dixit Scotus: Videtur concessum ab Imperatore Constantino; quia ipse primus Principum hoc privilegium admisit (ut aliquibus placet) in Concilio Nicæno, quando pronuntiavit Episcopos à solo Deo judicandos. Sed de his alibi.

Sicuti si Rex Hispaniæ aliquem ex suis subditis traderet Regi Franciæ pro qualitate delicti puniendum: quis diceret Regem Franciæ solùm esse ministrum & executorem sententiæ Regis Hispaniæ? Sic ergo Ecclesia, quæ per supremam suam potestatem Clericos exemtit à iudicio Regum & Principum sæcularium, eosdem aliquando propter certa delicta jurisdictioni ipsorum restituit, ut liberè de talibus agant ac si numquam exempti fuissent.

Unde notat Bonacina disp. 4. de Degradatione n. 2. quòd non omnia realiter degradatus tradendus sit brachio sæculari (quidquid nonnulli contradicant) cùm fieri possit, ut spoliatio privilegii Clericalis sit pœna proportionata delicto jam commisso. Peccet ergo rursùm talis Clericus degradatus, quis prudenter timeat, ne iudex sæcularis ipsum possit punire, tamquam legitimus & proprius ejus Superior? Certè punire poterit eodem modo, quo potuisset antequam esset Clericus, vel antequam Clerici essent per Ecclesiam à iudiciis sæcularibus exempti.

Sed revertamur ad Conclusionem principalem, contra quam præterea objicitur de hæretico, & schismatico, quod non conficiatur. Quia, inquit Scotus n. 6. Sacerdos non offert in persona propria, sed in persona Ecclesiæ, cuius est minister; hic tamen est præcisus ab ea. Probatum antecedens per hoc quod dicit Sacerdos, Offerimus tibi &c. non dicit, Offero.

Respondet Doctor: Quòd oblatio non pertinet ad rationem consecrationis, nec necessario requiritur, quòd offeratur.

Contrà; saltem oblatio pertinet ad rationem Sacrificii. Et ideo Scotus communiter citatur, quasi docuisset, hæreticum, aut excommunicatum, estò validè consecraret, nullatenus tamen sacrificare. Sed perperàm; jam enim diffusius suprà expendimus Doctorem Subtilem non constituisse essentialem rationem Sacrificii novæ Legis in oblatione vocali, antecedente vel consequente consecrationem. Vide ibi dicta.

Atque ut verum esset, quod Adversarii Scoti falsò imponunt, scilicet Sacrificium non esse in consecratione, sed in vocali oblatione: ergo juxta Scotum hæreticus non sacrificat; nego Consequentiam. Attende & appende: Efferiam, inquit Doctor suprà, quòd verum sit, quòd oportet quemlibet conscientem consecrare in fide Ecclesiæ, bene potest non solùm schismaticus; sed etiam hæreticus, quòd plius est: pœne quòd sit hæreticus, potest circa Eucharistiam habere intentionem Ecclesiæ in consecrando, & hanc intentionem in universali, intendendo scilicet sacere, quòd Christus instituit faciendum, & quòd Ecclesia facit, licet non intendat in speciali, quia credit Eucharistiam nihil valere. Ubi occurritur alteri objectioni de intentione debita, de qua satis fusè egimus in disput. 1. de Sacramentis in genere.

Fff 2 Porro

38. ut declaratur in simili.

Non omnia realiter degradatus tradendus est brachio sæculari.

39. Obiectio contra conclusionem principalem. Scotus.

Respondit Scotus.

40. Scotus natus quem docuit hæreticum non sacrificare.

36.

Verba Scoti ulterius examinatur

Ensis VIII.

37.

Clericus per degradationem realem spoliatur omni suo privilegio.

adeoque Index in cultris non est merus executor sententiæ Iudicis Ecclesiastici.

Probatur ex eius verbis.

Potro impresentiarum ex illis verbis sic arguuntur: Ecclesia non minus prohibet hæretico, schismatico &c. conficere Sacramentum, quam offerre Sacrificium: & tamen in conficiendo habet intentionem Ecclesiæ, id est, vult facere quod facit Ecclesia, & per consequens Ecclesia vult facere quod ipse facit, estd prohibeat ipsi hoc facere: ergo similiter in offerendo habebit intentionem Ecclesiæ, scilicet offerre, quod Christus instituit offerendum, & quod Ecclesia per suos ministros vult offerre: quid ni ergo offerat nomine Ecclesiæ?

Hæreticus potest offerre nomine Ecclesiæ.

Trident.

Non quasi Ecclesia approbet in particulari oblationem hæretici, schismatici &c. supponitur enim Ecclesiæ prohibitio; sed quoniam oblatio ex se munda est, Quæ (ut docet Tridentinum sess. 22. cap. 1.) nullâ indignitate aut malitiâ offerentium inquinari potest. Et cum aliunde secundum Scotum Quodl. 20. n. 24. Sacrificium acceptetur ratione voluntatis Ecclesiæ generalis, de qua superius actum fuit, nescio quare Ecclesia, suppositâ malitiâ hominum, non veller tribuere illi Sacrificio omnem rationem meriti, quam potest.

41. siue eius vocetur membrum, siue non.

Dices; quia Sacerdos non est membrum Ecclesiæ. Respondeo; pro majori parte est questio de nomine. Enimvero quoddam talis Sacerdos sit plenè subjectus iurisdictioni Ecclesiæ, nemo dubitat; vocetur membrum, vel non vocetur, parum refert ad hoc, ut Ecclesia, si velit, possit per illum, tamquam suum ministrum ratione characteris, offerre Sacrificium. Et quamvis id ipsi prohibeat, imò ipsum incapacem reddat participationis fructus generalis cum cæteris membris Ecclesiæ (ex quo sufficienter dicitur præcisus) equidem nihil obstat quò minus Ecclesia possit velle, imò de facto velit, ut fructus generalis huiusmodi Sacrificii obveniat cæteris membris, adeoque huiusmodi Sacrificium cæteris membris valeat quantum valere possit.

42.

Respondeatur ad auctoritates Patrum.

Atque hæc occasione verborum Scoti, ex quibus nihil certi habere possumus de ejus mente circa essentiam Sacrificii, cum de hac expressè ibi non agat.

Ad alias auctoritates Patrum aut Pontificum, qui dicunt consecrationes hæreticorum, schismaticorum &c. esse vanas & irritas; Respondeo, tantum velle, quòd reprobentur ab Ecclesia, tamquam illicita & sacrilega; nisi forte intelligantur de illis hæreticis, vel schismaticis, qui non sunt legitime consecrati.

Deus non maledicit hostiæ quæ offertur à malo Sacerdote, Ut bene Scotus.

Neque Deus maledicit propriè ipsi hostiæ, quæ sibi offertur à malo Sacerdote, sed ipsi Sacerdoti, qui offerendo mortaliter peccat.

Ad primum, inquit Scotus 4. dist. 13. q. 2. n. 19. potest exponi illa Glossa illius verbi Malachia (2. v. 2. Maledicam benedictionibus vestris) Maledicam quidquid à vobis benedicatur, supple, in quantum mali estis, quia mali in quantum huiusmodi adulando benedicunt malis; quibus Deus ve-

raciter maledicit: sed in Eucharistia Sacerdos non benedicit in quantum malus; sed in quantum habet in benedicendo & consecrando intentionem Ecclesiæ.

Unde præclare Divus Augustinus lib. 2. contra Epistolam Parmeniani cap. 13. Constat sanctitatem Sacramentorum in perversis & sceleratis hominibus, siue in eis, qui intus sunt, siue in eis qui foris sunt, impollutam atque inviolabilem permanere, & quia dicuntur ea mali polluere, quantum in ipsis est dicuntur, cum illa impolluta permaneant. Plura ad hoc propositum vide disp. 1. de Sacramentis in genere sect. 7. concl. 2.

Ergo, inquit Scotus 4. dist. 13. q. 2. n. 2. quicumque Sacerdos, quantumcumque malus potest habere sanctitatem Sacramentorum eandem cum bono: quidni etiam sanctitatem Sacrificii? Non renuo, siue dixeris Sacrificium consistere in oblatione, siue in consecratione, intelligendo sanctitatem ex opere operato aut quasi.

Si oblatio Sacramenti (inquit Scotus 4. d. 13. q. 2. n. 19.) in quantum oblatio Sacramenti habeat efficaciam pro illo, pro quo offertur, necesse est concedere, quòd oblatio facta à malo æqualem habeat efficaciam, sicut illa, quæ est facta à bono. Sed multa alia concurrentia in Missa per modum orationis multum faciunt ad efficaciam Missæ (quod videtur probabile, quia devotio in una alia oratione, non multo minus distat apud Deum à devotione, in quibusdam pertinentibus ad Missam, & devotio acceptatur secundum merita illius cuius est devotio) sequitur quòd Missa melioris erit melior, & tamen Sacramentum utroque est æquale. Hæc ille.

A quo si quæras, quid simpliciter tenendum? Responder: Nullum bonum recompensatur de sanctitate ex opere operantis) nisi propter aliquod meritum, cui correspondet illud bonum: istud meritum, quod dicitur esse in celebratione Missæ, ut Missa est, non potest esse meritum abstractum, sicut idea Platonis: ergo oportet quòd sit realiter aliquod meritum. Vel ergo totius Ecclesiæ, vel alicuius membri: non est autem totius Ecclesiæ, nisi quia alicuius partis; non est autem partis mala & mortua in toto, sicut esset partis viva, id est existens & operantis in charitate (quod requiritur ad sanctitatem ex opere operantis) ergo in Missa non est tantum meritum cuiuscumque, quando est mali, sicut quando est boni; & per consequens, Deus secundum iustitiam retributivam non habet alicui in Ecclesia, nec toti Ecclesiæ recompensare tantum bonum pro ista, sicut pro illa.

Cæterum cum oblatio in Lege novâ, seu consecratio non sit actus iurisdictionis respiciens subditos, sed tantum Ordinis respiciens materiam consecrandam, quid mirum si Sacerdos quantumcumque malus validè offerat & consecret? Etenim, ut dictum est supra, character Ordinis numquam amittitur. Verum, & quædam consecratione utrumque homini datur, illud cum baptizatur, istud cum ordinatur, id est,

in Ecclesia Catholica utrumque non licet iterari. Nam si quando ex ipsa parte venientes etiam Praepositi pro bono pacis correcto scismatis errore suscepti sunt: & si visum est, opus esse, ut eadem officia gererent, quae gerebant, non sunt rursus ordinandi: sed sicut Baptismus in eis, ita Ordinatio mansit integra, quia in precisione fuerat vitium, quod unitatis pace correctum est, non in Sacramento, quae ubique sunt, vera sunt. Haec Divus Augustinus supra, de quibus nefas est dubitare.

Equidem dubitasse videtur Magister 4. dist. 13. de veritate nostrae Conclusionis dicens: Illi qui excommunicati sunt, vel de heresi manifeste notati, non videntur hoc Sacramentum (Eucharistiam intelligit) posse consecrere, licet Sacerdotes sint.

Sed non est audiendus, ut manifestum arbitror ex jam dictis, si per ly Possit consecrere, intelligat consecrationem validam; secus si licitam tantum. Constat profecto nimis multa requiri ad consecrationem licitam, quae non sunt necessaria ad consecrationem validam.

Rogas, quemam illa sint? Respondeo cum Scoto supra n. 7. Omnia possunt reduci ad tria, loquendo de illis, quae non requiruntur ad simpliciter posse: quia vel ista requiruntur ex parte Ministri, vel loci, vel temporis. Ex parte ministri sunt in duplici differentia, quaedam sunt amotiones impedimentorum & quaedam appositiones convenientium seu idoneorum.

Porro impedimenta sunt, vel culpa tantum, vel poena tantum, vel nec culpa, nec poena. De impedimento culpae, quomodo scilicet existens in peccato mortali non potest ordinatè consecrere, dictum est disp. 1. de Sacramentis in genere sect. 7. conclus. 11. de impedimento autem quod nec est culpa, nec poena, scilicet cum quis non est jejunos jejunio naturae, egimus disp. 4. sect. 11. conclus. 2. & sequentibus.

Restat ergo hic praecise videre de impedimento, quod est poena canonica quae secundum Scotum, est aliqua prohibitio actus exercendi, vel gradus recipiendi qui alias competeret non prohibito. Huiusmodi autem poena (prosequitur Doctor) multae sunt non fundatae super aliquam poenam vel defectum naturalem ut degradatio, irregularitas, excommunicatio maior, suspensio ab executione eorum, quae sunt Ordinis, simonia, infamia, & quaedam alia huiusmodi ad ista reducibilia, ut sub infamia potest contineri esse publicum peccatorem, quod continet multa, scilicet publicum formicarium, publicum usurarium & huiusmodi.

Aliqua autem poena canonica fundantur super defectus naturales: non enim voluit Ecclesia quascumque personas defectuosas ministrare in altari: & merito, quia in veteri Lege Levit. 21. ponitur lex homini, qui habuerit maculam, quod non offerret Deo suo panem, nec accedat ad ministerium eius.

Isti autem defectus sunt, in quibus esset scandalum pusillorum, si taliter defectuosus in naturalibus

ministraret; & rationabiliter; quia quicquid sine peccato mortali potest dimitti, vitandum est; si ex exercitio eius oritur scandalum pusillorum: tale scandalum oriretur si notabiliter defectuosus in naturalibus, ut mutilatus, vel horribili infirmitate visum, ut lepra & huiusmodi, ministraret in altari.

Ideo Ecclesia rationabiliter talibus defectibus naturalibus adiunxit poenas canonicas, scilicet prohibitiones ministrandi propter reverentiam Sacramenti & ad vitandum scandalum pusillorum. Et istae prohibitiones patent in canone dist. 25. & extra de corpore vitiat.

Concludit Scotus supra n. 8. Requiritur ergo in ordinatè consecrante (Eucharistiam) ablatio omnium horum impedimentorum: quia habens quodcumque istorum si consecrat, facit contra prohibitionem Ecclesiae, & per consequens non ordinatè.

Secundum requisitum ex parte ministri (prosequitur Doctor n. 9.) est appetitus convenientium, scilicet ornamentorum, ut habetur de Consec. dist. 1. cap. Vestimenta. dicitur ibi quod vestimenta Ecclesiae quibus Deo ministratur, debent esse sacra, & honesta, quibus in aliis usibus non debent uti, quam in Ecclesiasticis, & Deo dignis officiis.

Quae autem sint haec indumenta, exponit Innocentius de Officio Missae parte 1. cap. 10. Sunt, inquit, sex indumenta communia Episcopis, & Presbyteris, scilicet amictus, alba, cingulum, stola, manipulus, & planeta. Sed de his plura in sequentibus, ubi de celebratione Missae; prout etiam de requisitis ex parte loci vel temporis.

Solum hic quaero, an licitè plures Sacerdotes simul consecrent eandem hostiam, & Respondeo:

CONCLUSIO V.

Semper validè, saepe etiam licitè, plures Sacerdotes simul consecrant eandem hostiam.

DE prima parte vide dicta disp. 2. de Baptismo sect. 5. conclus. 5. Nam quod attinet ad valore Sacramenti, quae plurium simul eundem baptizantium, eadem est ratio plurium simul consecrantium eandem hostiam; quippe cur minus valeat plurium consecratio, quando simul absolvent verba consecrationis, quam plurium baptizatio quando simul absolvent materiam & formam Baptismi? Certè nulla est ratio disparitatis.

Sed quoniam rarissimè evenit, plures simul absolvere verba consecrationis, ideo vix unquam validè plures simul consecrant eandem hostiam. Unde quando dicit Conclusio: Semper validè, intellige quando simul eodem tempore, vel instanti temporis absolvent verba consecrationis.

Fff 3

Quae

scandalum pusillorum.

48. Requiritur appetitus convenientium ornamentorum.

Quae sint illa.

49. Valide consecratur eadem hostia a pluribus.

si simul absolvent verba consecrationis.

45. De veritate Conclusionis.

46. Requiritur ad licitè consecrandum, redueatur ad tria.

47. Quae poena canonica?

Quaedam non fundantur super defectus naturales.

Quaedam fundantur.

Licitè consecranda.

Quæ cum ita sint; qui fieri potest, ut sæpè liceat pluribus simul consecrare eandem hostiam? Siquidem videntur se exponere manifesto periculo non consecrandi. Quod sanè periculum est ratio sufficiens, quare plerumque non liceat pluribus simul eundem baptizare, ut diximus loco statim citato.

50. Nihilominus ex communi praxi Ecclesiæ patet contrarium in hoc Sacramento. Sed quæ illa praxis? Ut Presbyteri, quando ordinantur, consecrent omnes simul cum Episcopo eandem materiam. Dicere porò illam consuetudinem esse illicitam, vel saltem abolendam, non caret temeritate, inquit Lugo disp. 11. n. 162. quandoquidem præcipitur observari in novo Pontificali, edito iussu Clementis VIII. ibi: *Suscipe Sancte Pater &c. & omnia alia de Missa, prout dicit Pontifex; qui tamen bene advertat, quod secretas morose dicat, & aliquantulum aliè, ita, ut ornamati Sacerdotes possint secum omnia dicere, & præsertim verba consecrationis, quæ dici debent eodem momento per ordinatos, quo dicuntur per Pontificem.*

Interim Illustrissimus Mechliniensis piæ memoriæ Jacobus Boonen illam consuetudinem aliquando non observavit, credo propter non modicam difficultatem, quæ in illa celebratione reperitur. Certum quippe moraliter est, aliquos prolaturos verba consecrationis super materiam jam consecratam, siquidem moraliter impossibile est, ut omnes simul absolvant: qui autem prior absolverit, hic verè solus consecraverit. Deinde sæpiùs contingere potest, ut ex recenter ordinatis Sacerdotibus, aliquis ex inadvertentia absolvat verba consecrationis ante Episcopum, & per consequens Episcopus, qui est principaliter celebrans non consecrabit; adeoque non celebrabit. Denique solus Episcopus perficit Sacrificium, cum ipse solus sumat utramque speciem.

Propter hæc aliqui dixerunt, recenter ordinatos verè non consecrare, sed tantum recitativè & materialiter proferre verba consecrationis; sicut proferunt hæc verba: *Calicem salutaria accipiam &c. Sanguis Domini nostri Iesu Christi custodiat &c.*

Hæc sententia, inquit Cardinalis n. 163. nullo modo defendi potest: Primò; quia in novo Pontificali sæpè sæpiùs dicitur illos Presbyteros celebrare, seu concelebrare cum Pontifice: deinde quia seriò monentur ibi, ut curent omnino simul absolvere verba consecrationis cum Episcopo. Denique quia in consecratione Episcopi eadem consuetudo servatur, ut Episcopus recens consecratus, celebret cum Episcopo consecrante & consecret eandem materiam.

51. Responderi posset ad ultimum. Primò Episcopum recens consecratum non tantum consecrare utramque speciem, sed etiam sumere; sic enim dicitur in Pontificali: *Deinde postquam*

Consecrator Corpus Domini sumpserit, non totum Sanguinem sumit; sed solam partem eius cum particula hostia in Calicem missa. Et priusquam digitos abluat, communicat consecratum ante se in eodem cornu capite inclinato stantem & non genuflectentem, prius de Corpore, tum de Sanguine. Præterea facilis est, ut duo simul absolvant verba consecrationis, quàm decem, aut viginti. Denique eadem aut certè similis videtur esse ratio hujus atque illius concelebrationis.

Quòd autem sæpè sæpiùs in novo Pontificali dicatur, illos Presbyteros celebrare, seu concelebrare cum Pontifice, non invenio, nisi sæpè sæpiùs idem apud Eminentissimum significet, quod semel. Perlegi siquidem omnes Rubricas, & unicam reperi, in qua sic dicitur: *Presbyteri ante communionem non dicunt consecrationem, nec datur eis absolutio, quia concelebrant Pontifici, id est, quia recitant, sive dicunt (ut loquitur alia Rubrica supra allegata) omnia, quæ dicit Pontifex, etiam ipsa verba consecrationis, quæ monentur absolvere simul omnino cum Episcopo; quia sic ratio exigit, ut quantum possibile est, se conformet principaliter celebranti, maxime in actione illa, in qua celebratio potissimum consistit.*

Cæterum hæc simultanea prolatio, & absolutio verborum consecrationis videntur innuere mentem Ecclesiæ esse, ut recens ordinati non solum recitativè & materialiter proferant illa verba, sed etiam formaliter, id est, animo consecrandi; non quidem simpliciter & absolute, sed conditionatè, si simul cum Episcopo absolvant, aliàs non.

Hæc sanè ratione, semper præcipuus celebrans, id est, Episcopus consecrabit utramque speciem, & similiter sumet, quod videtur sufficere ad veram & completam rationem Sacrificii, etiam ex parte aliorum concelebrantium, si fortè aliqui simul cum Episcopo absolvent. Vide dicta disputatione præcedenti sect. 4. conclus. 11.

52. Sed contrà primo; non licet etiam conditionatè proferre formam super materiam incapacem. Deinde Ecclesia nusquam monet ordinandos de tali conditionata intentione.

Respondet ad secundum, fortè Episcopos, & ejus ministros, sequi aliam sententiam; neque enim una est omnium sententia circa hanc materiam, ut videre poteris apud Lugonem supra nu. 162. & sequentibus. Præterea supponunt Episcopi, quòd velint consecrare optimo modo, quo possunt, & debent. Enimverò eorum non interest scire, quis sit ille modus, quin imò tutius erit habere communem intentionem Ecclesiæ, quàm particularem etiam conditionatam.

Ad primum dicere quis posset, non esse de se illicitum proferre aliquam syllabam vel verbum super materiam consecratam: non enim censetur peccare, qui diutius, quàm necessarium

quæ non modicam patitur difficultatem.

51. ob quam dixerunt recenter ordinatos verè non consecrare, quæ sententia rejicitur à Lugone propter tres rationes.

52. Respondetur ad tertiam.

rium est, protrahit ultimam syllabam, vel ex aliquo scrupulo & anxietate secundò repetit ultimum verbum consecrationis.

quæ impu-
gnatur.
Huius responsioni ob stare videtur, quòd in ultimis casibus sit solum unum signum practicum, idque verum; illa enim protractio, aut repetitio integrat unum signum sacramentale cum verbis præcedentibus, id est, unum signum sensibile practicum, est non operetur secundum omnes suas partes: in casu autem, de quo disputamus, erunt plura signa totalia distincta, unum verum, & sacramentale, scilicet verba Episcopi, alterum falsum, verba scilicet concelebrantis; falsum, inquam, practicum, quia nihil efficiunt, neque ex toto, neque ex parte; nisi cum aliquibus dixeris, quòd ex omnibus fiat unus minister, & una forma totalis ex pluribus partialibus; adeoque licet alii aliis prius absolvant, parùm referre, quia non fit conversio usque ad omnium prolationem: quòd apparet minùs probabile; quia non est in potestate ministri suspendere effectum positâ sufficienti materiâ & formâ, ut alibi latius tractavimus.

Melior re-
sponso Lu-
gonis.
Ideo melius respondet Lugo n. 172. malitia, inquit, reiterationis formæ super materiam consecratam, stat in eo, quòd proferantur verba sacramentalia sine ulla spe sui effectus, & cum intentione effectus impossibilis: in nostro autem casu nemo profert verba sine aliqua spe consecrandi, nec Ecclesia jubet aliquem proferre, de quo non possit habere aliquam spem, quòd consecrabit, & per quem non possit intendi ille effectus: ergo ex hoc capite non est aliquid inconueniens, ratione cuius vitanda sit illa ceremonia.

56.
Obiectio.
Dices; saltem in communi verum est, imò moraliter certum, quòd non omnes absolvent simul, & quòd aliqui proferent verba consecrationis super materiam consecratam.

Solutio.
Respondet; ad excusandum illud inconueniens tale quale, sufficiunt motiva, ex quibus Ecclesia hanc ceremoniam instituit. Per illam enim intendit repræsentare mysteria conducentia ad cultum huius Sacramenti, utpote æqualitatem potestatis cum Episcopo, quam habent Sacerdotes ex Ordinatione sua ad celebrandum; sicut etiam in signum potestatis acceptæ jubentur Diaconus, & Subdiaconus, cum ordinantur, ministrare Episcopo in altari: item ad repræsentandam Cœnam Domini cum Discipulis, & alia mysteria, quæ licet nos lateant, non tamen latuerunt Apostolos, à quibus for-

sitan descendit hæc consuetudo. Ita Cardinalis supra.

Sed ego non credo hanc consuetudinem ab Apostolis descendisse: alioquin non tam facile ab aliquibus Episcopis omitteretur.

Petes; quid si aliquis recenter ordinatorum non consecraverit panem, puta, quia non absolvit simul cum Episcopo, poteritne velle consecrare calicem, sub conditione, si simul absolvat? Videtur respondendum negativè; quia consecratio utriusque speciei est de iure divino.

Unde (inquit Dicastillo Tract. 4. disp. 3. n. 243.) omnes in forma calicis debent habere intentionem consecrandi cali. & cum Episcopo absolute consecrante; sub duplici tamen conditione: primâ si consecraverunt in priori consecratione panem; secundâ si in eodem instanti absolvant cum Episcopo. Hæc ille.

Ego autem non video absolutam necessitatem prioris conditionis, nam facile dici posset, præceptum divinum utramque speciem consecrandi, sicut & utramque sumendi, non esse pro omnibus, sed tantum pro præcipuo celebrante, idque colligi ex ipso usu Ecclesiæ, quæ exponit illos Neomytas periculo non consecrandi utramque speciem, sed alterutram tantum.

Sed contrâ; in nostro casu non tantum est periculum consecrandi unam speciem seorsum; sicuti quando consecratur panis cum periculo non consecrandi vinum; sed est certitudo consecrandi solum vinum.

Respondet; si Ecclesia potest dare licentiam consecrandi panem, cum periculo non consecrandi vinum, quidni etiam possit dare licentiam certò consecrandi solum vinum?

Quia, inquis, nulla est necessitas: neque enim ideo Sacrificium manebit imperfectum; sicuti quando Sacerdos moritur post consecrationem solius panis; tunc quippe succedens in locum defuncti consecrat solum vinum, ne alioquin Sacrificium inchoatum maneat imperfectum, quod constat non habere locum in nostro casu.

Constat planè: nihilominus causa sufficiens erit ut Neomyta ille concelebrat & consacrificet, quantum possibile est sine violatione præcepti divini.

Atque hæc impræsentiarum sufficiant de ministro conficiente Sacramentum Eucharistiæ & offerente Sacrificium novæ Legis, offerente, inquam, pro vivis juxta ac defunctis: sed nunquid pro omnibus? Non puto. Erit itaque

57.
An qui non consecravit panem, possit velle consecrare vinum?

Sententia Dicastillo-nis.

Responsum

58.
Obiectio

Solutio